

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 240. — ŠTEV. 240.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 11, 1924. — SOBOTA, 11. OKTOBRA 1924.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

ANGLIJA JE PRED NOVIMI VOLITVAMI

Angleške volitve so določene na dan 29. oktobra. — Nova kampanja bo najkrajša in najbolj mrzlična v celi zgodovini. — MacDonald se je mudil celo uro pri kralju, ki se je rajše udal kot da bi vzbudil srd delavcev. — Omajana upanja opozicije. — Parlament je bil povsem formalno razpuščen. — Trpek nagovor ministrskega predsednika.

Poroča John Balderston.

London, Anglija, 10. oktobra. — Anglija se pripravlja na najkrajšo in kot kažejo vsa znamenja na najbolj mrzlično politično kampanjo v svoji zgodovini.

Ministrski predsednik MacDonald, ki je bil poražen v poslanski zbornici, se je odpeljal včeraj v Buckingham palačo ter dobil od kralja Jurija, ki se je nalačaš za to vrnil iz Škotske, privoljenje za razpust parlamenta.

Vsled tega je bil parlament takoj razpuščen, kakor hitro je kralj odobril postavo glede irskih meja. Postava je šla skozi zbornico lordov brez amendmenta. Tako se je končala prva angleška delavska vlada in nove volitve se bodo vrstile dne 29. oktobra, mesto 8. novembra kot izprva poročano.

Dejstve, da se je mudil ministrski predsednik pri kralju celo uro, mesto par minut, kot v slučajih formalne resignacije ministrstva, je dalo več vrjetnosti govorici, da je kralj odločno nasprotoval novim volitvam radi vprašanja, ki se je tikalo le nastopa generalnega pravdnika, ki je potučil obtožbo radi upora.

Kot je bilo pričakovati pa se je kralj rajše udal kot pa vzbudil predsedke delavskih pristašev proti monarhiji. Vsled tega so bila uničena upanja nekaterih politikov, da bo kralj naprosil ali Stanely Baldwin, voditelja konzervativcev ali pa Asquitha, liberalnega voditelja, naj stvoriti vlado brez razpusta parlamenta ter novih volitev.

Postopanje pri razpustu parlamenta je bilo povsem formalno, a velika demonstracija je čakala MacDonalda na konferenci delavske stranke, ki se je povsem slučajno sestala v Londonu tekom politične krize.

Ministrski predsednik je šel na konferenco direktno iz palače, in sprejem, katerega je bil deležen, je spominjal na bučne prizore na ameriških narodnih konvencijah.

Na konferenci je imel nato ministrski predsednik trpek nagovor, ki je kazal, da ne bo v bodoči kampanji nikdar držal jezika za zobim in da ne bo nikdo skušal ublažiti pomena svojih izjav.

“Umor je bil zasnovan ter tudi izrišen,” je rekel, kaže razpravljal o karalnem predlogu, ki je strmoglavljal vlado.

Vlada je dala svojo častno besedo, da niso imeli politični razmisleki nobenega opravka s tem slučajem in vsled tega je smatralo delo zahtevno, naj se uvede preiskavo za žaljenje integriratev delavskih ministrov.

MacDonald je pohvalil samega sebe in tovarise vsprično nagle resignacije ter rekel:

“Bili smo zaposleni kot v biznesu tekom svojega življenja, kot v biznesu smo bili v naši smrti in kot v biznesu bomo po našem vstajenju. Med nami ni bilo nobenega Karola II., ki bi se moral opravičiti, da potrebuje toliko časa za smrt. Ne, ko je storjeno, zakaj bi delali napotje?”

Koncem svojega govora je poslal ministrski predsednik svoje pristaše nazaj na postojanke z naslednjimi besedami:

“Vrinite se v svoje okraje, svoja mesta, svoje vasi ter pričnite z bojem, največjim bojem, najbolj značilnim bojem, ki involvira največja vprašanja številnih bojev tekom zadnjih petdesetih let.”

Prvi kampanjski napor konservativnega časopisa so posvečeni konservativno-liberalni koaliciji v onih volilnih okrajih ki so poslali v parlament delavske kondider kajti tako liberalni kot konservativni kandidati so bili na polju tekom zadnjih volitev. Od uspeha teh naporov je odvisen izid.

Na borzi so bile uveljavljene prve stave in ponuja se enak denar, da bodo dobili konservativci več glasov kot so jih tred desetimi meseci, in da bo tudi delavska stranka dobila več glasov. To znači, da bodo trpeli le liberalci, in sicer na dve strani.

Jasno je, da so danes številni liberalci nezadovoljni s politiko prejšnjih ministrskih predsednikov Asquitha in Lloyd George-a, ker sta ta dva prisilila člane svoje stranke k strmoglavljenju vlade, na riziku svojih lastnih sedežev v parlamentu.

Liberalni organi kot Manchester Guardian in drugi, ki so se zavzemali za sodelovanje med liberalci in delom, prikrivajo s težavo svoj obup.

SINCLAIR JE DOBIL PERZIJ. SKE KONSESIE.

VLOMILCI ODNEŠLI ZA \$50,000 KOŽUHOV.

Teheran, Perzija, 10. oktobra. — Zastopnik Sinclair Oil Company je brzojavil teheranski vlad, da sprejema perzijske koncesije glede oljnatih polja.

Koncessije je odobril perzijski parlament že lanskoto leto.

TROJE OTROŠKIH TRUPEL SKRITIH POD STREHO

Električarji so našli pod streho neke hiše v Brooklynu tri otroška trupla. — Preškava je bila uvedena.

Električarji, ki se napeljavali že v dvedružinsko hišo, 714 Lincoln Place, so našli včeraj trupla treh otrok med stropom vrhnjega nadstropja in streho. Trupa so bila zavita v častnike, ki so izšli v letih 1916, 1818 in 1922.

Eden delavec, Elmer Lagerholm, je delal v gornjem nadstropju, ko je zapazil oduren smrad, ki je prihal iz stropa spodaj ležecga stanovanja. Peklejal je svojega brata, Harry-ja, s katerim sta hotela skupaj ugotoviti vir tege smradu.

V temni duplini med strupom in streho so bili skriti trije veliki paketi. Potegnila sta jih ven, da si ogledata vsebino. Nato sta obvestila kapitana McCluskey-a z Grand Avenue policijске postaje, ki je takoj poslal hišo več detektivov, da prešejo stvar. Vse tri pakete so spravili nato v brooklynško mrtvašnico. Sodeč po velikosti trupel so morali otroci umreti takoj po rojstvu ali pri rojstvu.

Hiša je tri nadstropja visoka, stopi osamljena in na streho in do skrivališča je mogoče priti le skoz zaklopna vrat, ki vodijo iz vrhnjega nadstropja.

V dveh gornjih nadstropjih prebivajo že enajst let tri sestre, namreč Ana, Gertrude in Alice Hennessy. Ana je starca 39 let let ter je sedaj v bližnji prodajalni “sakramentalnega” vina, je čulo krike in prihitele so na cesto.

Ko je dospela ljudska drhal, je našla Bella. Pobila ga je na tla ter prepetila do smrti s pomočjo baseball krepelja.

Črna Thomas Clark in Albert Harper sta izjavila, da sta šla z Bellom mimo hiše Deutschevih, ko sta čudila krike deklec ter videla nekega moškega, ki je zbežal. Tu

di onadva sta pričela bežati, a Bell je ostal na svojem mestu. Videla sta, kako so ga ljudje obkolili ter ubili. Deklici nista mogli identificirati Bella, a sta izjavili, da je nosil mož ki ju je napadel, slišno suknjo in sličen klobuk.

Oto Epstein je bil pridržan v zapori kot oni, ki je vhitil baseball krepelje. On to odločno zanika, a oba črnci sta ga prav tako odločno obdolžila.

Mestni župan je obžaloval umor ter izjavil, da bo izročil vse kritice pravici.

Na stotine policistov je bilo odposlanih v črnski mestni okraj, da preprečijo možni izbruh plemenitih izgredov, kot so se že pogostovali v petek.

Črno prebivalstvo je vsled tega dogodka preeej razburjeno.

NADVLADA ČRNEGA DELA?

Neki nemški učenjak trdi, da je afriški svetovni del določen za nadvlado sveta, ko bo enkrat prepeljan z ljudmi, ki bodo prišli iz Azije in Evrope, kjer so nekatere dežele že sedaj preobljudene. Pet omsink prebivalstva celega sveta bo živilo nato v tropičnih krajih.

Evropa in Azija, v katerih živi sedaj osemdeset odstotkov celokupnega prebivalstva sveta, bosta izgubili svoje prvenstvo, ker more Severna Amerika sprejeti vse le 14 odstotkov skupnega prebivalstva sveta. Naravna posledica bo, da bo tudi Amerika izgubila svoje odlično stališče, katerega zavzema sedaj.

Mogoče je stvar res tako, mogoče pa tudi ne.

Aleksander Veliki je s 30.000 možmi zavojeval celo Perzijo. Eden njegovih generalov je dal z ustavovitvo Aleksandrije afriškemu svetu edino resnično kulturni izgred, kot so se že pogostovali v petek.

Ko so Milleranda vprašali, če je to res, je odvrnil: — Ne morem vam niti pritrditi niti zanikit.

KRAJ, KJER SE VIDI ISTOČASNO ATLANTIK IN PACIFIK.

Na zapani zemeljski obli je le ena točka, kjer se lahko istočasno vidi Atlantski in Pacifični ocean. Ta točka je vrhunec gore El Volcan ugasnjene ognjenika v Panami, ki je visok 12.000 čevljev. Ta vrhunec smatrajo Indijanci svetim in le dva bila človeka sta dosedaj despela nanj. Le eden teh mož, John Cristhlow, pa se je zoper vrnil, dočim drugega pogrešajo. Domneva se, da so ga ubili Sovražni Indijanci.

Včeraj so vdriči neznani v Hudson Bay Fur Co., na Livingston Street ter odnesli za \$50,000 kožuhov.

Tatvina je bila skrajno predzno izvršena.

MNOŽICA SE JE BAJE ZMOTILA PRI LINČANJU

Deklici se bojita, da je ljudska drhal v Chicagu ubila napačnega črca. — Nista mogli identificirati moža, ki je bil pretepen do smrti z baseball krepeljem.

Chicago, Ill., 10. oktobra. — Drhal, ki je do smrti preteplal Williama Bell, nekega črca, včeraj zjutraj na 14. cesti in Miller St., v sreu zapadnega mestnega dela, ker je domnevala, da je skušal napasti dve beli deklici, je najbrž ubila napačnega moža.

Policeja pravi, da nista mogli deklici, Bertha Deutsch in B. Greenblatt, identificirati črca, ko so obe priveli pred truplo.

Deklici sta bili na poti proti domu po polnoči. Pred hišo, v kateri stanuje Deutsch, na Miller St., sta obstali, da se ne nekako povzroči. Približal se jima je neki črnc, soglasno z Miss Deutsch, ki ji je rekel, naj pride preko ceste, ‘ker ima dosti denarja in avtomobil.

Deklici sta skočili nazaj, a črnc je baje prijel Miss Deutsch za roko in rame ter jo pričel vleči preko ceste. Obe sta pričeli kričati. Nekako ducat mož, ki so se nahajali v bližnji prodajalni “sakramentalnega” vina, je čulo krike in prihitele so na cesto.

Ko je dospela ljudska drhal, je našla Bella. Pobila ga je na tla ter prepetila do smrti s pomočjo baseball krepelja.

Črna Thomas Clark in Albert Harper sta izjavila, da sta šla z Bellom mimo hiše Deutschevih, ko sta čudila krike deklec ter videla nekega moškega, ki je zbežal. Tu

di onadva sta pričela bežati, a Bell je ostal na svojem mestu. Videla sta, kako so ga ljudje obkolili ter ubili. Deklici nista mogli identificirati Bella, a sta izjavili, da je nosil mož ki ju je napadel, slišno suknjo in sličen klobuk.

Oto Epstein je bil pridržan v zapori kot oni, ki je vhitil baseball krepelje. On to odločno zanika, a oba črnci sta ga prav tako odločno obdolžila.

Mestni župan je obžaloval umor ter izjavil, da bo izročil vse kritice pravici.

Kapitan Steele, ki bo poveljal Zeppelinu, ko bo dospel v Lakehurst, poveljnik Klein, nemški častniki in posadka, vse ti so protestirali proti odpotovanju v petek. Vsi so mornarji ter se drže starih praznovirje morja.

Dr. Hugo Eekener, ki bo pilot zrakoplova, pa je bil nekoč časnikar ter se rad postavlja, da ne veruje v ničesar nadnaravnega. Rekel je, da bo zračna križarka odpulta v petek in basta.

Nato pa so prišla poročila v viharjih.

— Hvala Bogu, — je rekel dr. Eekener. — Zaupanje v uspeh tega poleta je polovica izvojevanje bitke. Posadka bi me ubogala, a s težkim sreem. Res sem hvaljen vremenu.

V BENETKAH SE VRŠI KONFERENCA MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO.

Benetke, Italija, 10. oktobra. — Danes je bila tukaj otvorjena važna konferenca med italijanskimi in jugoslovanskimi zastopniki. Zastopniki bodo skušali povoljno rešiti vprašanje glede Reke in Zadra.

Ministrski predsednik Mussolini in jugoslovanski zunanjki minister sta poslala konferenci brzjavno pozdrave.

POSKUSNO POTOVANJE KRIŽARKE SHENANDOAH

Zračna križarka “Shenandoah” je zapustila Fort Worth. — Sedaj se nahaja na poti v San Diego. Uspeh pomenja, da bo kmalu vprizoren polet na Severni tečaj. — Odpotovanje ZR-3.

Fort Worth, Texas, 10. okt. — Po zakasnjenju pet in štiridesetih minut, je zračna križarka “Shenandoah” odpotovala na drugi del svojega poleta preko kontinenta.

Po kratkem kroženju nad Fort Worth se je obrnila proti zapadu, da se napoti v San Diego, Cal.

Glavni uspeh vodljivega zrakoplova, po mnemu admirala Moffeta, načelnika mornarskega aerovojna, je ter izvede pritisk na državljane, ki podpirajo progresivni tiket. Ta tiket se izvaja, — je rekel, “na trgovce, posestnike, izposojevalce denarja, uslužbence in na oni razred državljanov katerih gospodarski položaj omogoča velikim interesom izvesti pritisk.”

Senator je ponovil svojo obdolžitev, da zbira republikanska stranka skriven sklad, da kupi volitve v dvomljivih državah. Izjavil je tudi, da ni predsednik republikanskega narodnega komiteja v svojem komentarju niti zanikal, niti zavrnil te obdolžitve. Ta načrt je bil sklenjen na konferenci, katere so se vdeležili Butler, Mellon iz Pittsburgha, nečak zakladniškega tajnika ter

"GLAS NARODA"

SLOVENE DAILY

Owned and Published by
Meadow Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDICT, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Ca tudi leta volja hot za Ameriko	Za New York za edde leta zmanj... 07.00
In Kanade	06.00 Za pol leta .....
Ca pol leta	03.50 Za inozemstvo za edde leta .....
Ca skor leta	01.50 Za pol leta .....

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenkral nedelj in prenobljeve.
Dopis, kres podpis in osebnosti se ne priblojujejo. Denar naj se blagovoli po
tudi se Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosimo, da se nam
tudi prepiši bivalisce nazna ni da hitreje nadomešča nasevnik.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

PO ŠESTDESETIH LETIH

Te dni je minilo šestdeset let izza časa, ko se je začelo splošno gibanje za preureditev obstoječega družabnega reda.

Delavstvo vsega sveta je bilo prepričano o krivicah, ki se mu gode, toda to prepričanje je bilo v večjem ali manjšem oziru podzavestno.

Tem krivicam je dal izraza Karl Marx in obenem tudi predpisal zanje potrebno zdravilo.

Iz začetka se je doli izpremenilo. Dosti ovir je bilo premaganih in dasti poti uglajenih. Storjenega je bilo pa tudi precej slabega, kar je bilo vse prej kot delavstvu v korist.

Temelj načrt, kako izboljšati položaj delavev, je pa ostal, namreč da edinole združeni svetovni proletariat zamore tvoriti zadosti močno fronto mednarodnemu kapitalizmu.

"Proletarci vseh dežel, združite se!" se je glasilo Marxovo geslo v komunističnem manifestu, ki ga je izdal 1. 1847 skupno s svojim prijateljem Friderikom Engelsom za "komunistično zvezo".

Marks je propagiral ujedinitve svetovnega proletariata v enotno, internacionalo bojno falango, ki naj zanika narodne države z gospodarskimi mejami, ki pa naj ne zanikuje narodnosti, jezik in narodne kulture. Mesto gospodarskih in nacionalnih držav postavlja Karel Marks eno samo proletarsko državo in domovino — ves svet.

In na podlagi teh naukov je nastalo več poizkusov z ujediniti svetovni proletariat. Prvi tak poizkus se je vršil l. 1864, ki je pa pa propadel po kratki dobi življenja in sicer l. 1872; drugi je bil l. 1889, toda tudi ta se je zrušil tik pred svetovno vojno.

Prva Marksova Zveza komunistov je kmalu razpadla, Marksove ideje pa so ostale in so bile uvaževedane tudi v znanstvenem svetu. In že l. 1864 vidimo zbrane v Martins Hall v Londonu francoske, nemške, angleške socijaliste in radikalne republikance, ki so si izbrali petdeset članski odbor, ki naj izdelala program. In res je Karel Marks, ki je bil oče temu shodu izdelal program in pravila za to prvo internacionalo delavsko organizacijo.

Dve leti po tem shodu l. 1866 so sklicali v Ženevo prvi kongres internacionale, ki je sprejel Marksov program in pravila ter postavil prvi temelj temu gibanju.

Temeljna misel v programu te prve internacionale ali "Delavske asociacije" (Delavsko ujedinjenje) je osnova vsega markističnega gibanja: strogo centralizacija vseh proletarskih sil. Klub temu pa ni bila doba te prve internacionale nič drugega, kakor era burnih polemik med strujema, ki sta se pojavili namreč med Marksovimi pristaši "centralisti" in pristaši Rusa Mihaela Bakunina, med "federalisti".

Mihail Bakunin je bil drugi velikan v ustvarjanju internacionaleta gibanja. Bil je velika duševna sila in imenujejo ga često "posebljena revolucionca". Bakunin je živel dolgo vrsto let po ječah, bil obsojen trikrat na smrt in sicer v Nemčiji, Avstriji in Rusiji. Bil je pregnan v Sibirijo, od tam pa je pobegnil v Švico, kjer je l. 1868 ustanovil "Internacionalno alianso socijalistične demokracije", s katero vred je vstopil v "Delavske asociacije" in povzročil l. 1872 njeno smrt.

Bakunin ni polagal važnosti v delavsko množice; on je hotel visoko izobraziti revolucionarno inteligenco, kajti bil je mnenja, da je le inteligenco revolucionarna in da le ona vodi življenje: kulturno in politično. Učil je, da mora imeti revolucionar hudiča v telesu in ker masa nima tega mora prevzeti ujeno vodstvo inteligence. Bil je skrajni individualist — ter ga imenujemo anarchist. Ni bilizem je njegov nauk.

Ti dve veliki idejni nasprotiji sta rodili velike boje med Markisti in Bakuninom. V teh bojih je Marks celo dolžil Bakunina, da je vohun ruske vlade; toda to so bila le grda potikanja ruske vlade.

Na zadnjem kongresu Prve internacionale l. 1872 v Haagu se je razvila ljuta borba med med federalisti in centralisti. Prvi so bili za decentralizacijo in zahtevali, da postane centrala le posredovalnica med sekcijami; centralisti pa so odločno zahtevali centralizem in veliko moč centralne. Zmagali so centralisti, toda njih zmaga je bila malekostna. Za centralizem je bilo 26 delegatov, proti pa 23. Bakuninoveci so izstopili iz "Delavske asociacije" in prenesli svoj sedež v New York. Ta spor pa je bil la-

budja pesem Prve internacionale, ki je kmalu nato umrla.

Kljub temu ideja ni zaspala. Po smrti obih nasprotnikov Marksa in Bakunina so se zbrali zastopniki socijalnodemokratskih strank vseh držav v Pariz, kjer so leta 1889 manifestirali v spomin francoske revolucije in postavili temelj Drugi internacionali, ki je danes silna nasprotnica Tretje internacionale ali komunistične internacionale, katere sedež je v Moskvi.

Tako je svetovni proletariat danes cepljem v dva dela: socijaldemokrate in čiste Markiste komuniste.

Dopis.

Iz Belokrajine.

Trgatve se letos ni najbolje obnesta, ker je peronospora uničila preteč grozja. Vendar so nekateri vinogradniki, ki so pravocno škopili, dobili precej in lepega grozja. Samo eno napaka imajo naši Belokranjci. Vedno trgajo prezgodaj. Če le le par grozdov sladkih, pa hajd u berbu. To ni prav in take ljudi bi bilo treba posredno kaznovati, ker pokvarijo drugim pose.

Adleščani so zaradi raznih nemnosti, ki jih uganja tamšnji župni upravitelj kajdu. Tako je pred kratkim zelo surov oznerjal v cerkvi staro Hotujko iz Pribincev, ker se je sirota odpocila v klopi svojega moža. To je surosten, da ji ni para. Na prejšnjih službah je imel tudi večne prepire in tožbe. Snaha mora po sebi in ne selo po snahi. Belokranjci so dober narod in treba jih je razumeti in jim iti na roko, ker le lepa beseda lepo mesto najde, surovost pa ni nikjer na mestu. Na Vrhnu nad Vinicem, kjer je bivja.

Novice iz Slovenije.

Smrtna nesreča v tovarni.

Na parni žagi barona Borna v Pristavi pri Tržiču se je pripetila dneški težka nesreča. Štirinajstletno delavko Jozefo Vodnik, ki je bila zaposlena pri stroju za rezanje zarez v doje je stroj potegnil v kolesje ter jo zmečkal. Ko so jo delavci priheli na pomor, je bilo prepozno. Deklica je kmalu izdihnila.

Smrtna nesreča.

Pri sv. Juriju ob Pesnici je bil pri posestniku Strindlu pri spravljaju otave zaposlen tudi viničar France Skerget. Vsled lastne nevidnosti je delavce padel z nadhleva ter si zlomil tihik. Bil je na mestu mrtev.

Dva velika požara.

V noči od 22. na 23. sept. pri Kraňski gori je pogorela vodna žaga, last posestnika in lesnega trgovca Justina B. Ržbrega pri Bledu. Uničena je tudi večja zalogna lesa. Zkoda je zelo velika. Pri tem je pogorela parna žaga posestnika Briga.

Krvavo ženitovanje.

V Pirešici, obč. Št. Janž na Vinski gori se je vrnila 20. maja t. l. gestija. Kakor je že fantovska načada, je prišlo pri tej priliki pri obrtniku, v visoki starosti 74 let, ogljenu do prepira in pretepa. V Ljubljani je umrl Anton Cerar. Stali sta si nasproti dve sovražni med svojimi tevarji in znanci skupini. Iz ene teh skupin je zlasti ljubljeni uslužbenec Dežniški tiskar neki Martin Lesjak, ki jo karne.

Smrtna kosa.

V Sodražici je umrl gospod Jakob Gregorič, ugleden posestnik in voda, je prišlo pri tej priliki pri obrtniku, v visoki starosti 74 let, ogljenu do prepira in pretepa. V Ljubljani je umrl Anton Cerar. Stali sta si nasproti dve sovražni med svojimi tevarji in znanci skupini. Iz ene teh skupin je zlasti ljubljeni uslužbenec Dežniški tiskar neki Martin Lesjak, ki jo karne.

Naznamjamo tužnjo vest sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naš ljubi in skrbni oče —

Anton Korenčan

naglo umrl. Angel smrti mu je zatilil oči 1. oktobra, 1924. Rojen je bil leta 1861 na Vrhniki, star 63 let.

Pokopan je bil z mašo po katoliškem obredu. Truplo je bilo položeno v večnemu počitku 4. okt. 1924, na Sv. Petra in Pavla pokopališču v Cumberland, Md. Maše zadužnice se bodo opravile v tamšnji cerkvi.

Ob enem hvala za darovane vence in simpatije od društvenikov, znancev in prijateljev.

V blag spomin ga priporočamo, zaluboči ostali.

Antonia, Sister of Charity v Albany, N. Y.; Ivanka Modic; Mary M. Korenčan, hčere; Primož Modic, zet; May Joe in Ella Margaret, vnukinja.

Gorman, W. Va., 8. okt. 1924.

Peter Zgaga

Včeraj je imel odpluti proti Ameriki velikanski balon ZR-3, katerega so Nemci zgradili za Združene države.

Posadka se je spustila.

Električni, mehanični in inženirji so rekli, da se v petek pod nobenim pogojem ne podajo na pot.

Protest proti odplutju je bil tako odločen in splošen, da je bil roveljnik prisiljen odgoditi polet.

Ljudje so še vedno praznovorni. Toda praznovanja je sleherai dan manj.

Pred petindvajsetimi leti bi vsako smatral za praznovanje gvorico, da bo nekoč zgrajen v Evropi vodilni balon, ki se bo dvignil v Nemčiji ter brez oddihha poletel preko Oceana v Ameriko, da bo imel na krovu štirideset mož, posteljo, kuhiško in sploh vse udobnosti.

Ako bi kdo vprašal angleškega kralja, koga si bo izbral za svojega novega zastopnika, bi možak v zadregi skomignil z rameni ter nekoliko sramežljivo odvrnil: Lloyd George vprašaže.

Brzovjaka naznana:

Ker mednarodna obmejna komisija ni odločila albansko-jugoslavenske meje v prid Jugoslaviji, je povedlo na polja, vedo le žar, če se pomika naprej po tleh.

Malo o naporih in amukah, katere morajo prestajati borile proti gozdnim požarom. Truditi se morajo dolge, naporne ure, da rešijo naš les, naše industrije in celo domove pred polnim uničenjem.

Kdo so ti borile? Ti so gozdni drvarji, dogarji, renčarji, usluženeci v letoviščih, železniški delavci na progah, mehiški težaki, prospektorji, cowboyi in konec.

Ko je vodil? Zvezni gozdarji ali "forest rangerji"? Večini služevajo se to zgodi. V celi pokrajini, v kateri so gozdni požari običajni, pa je komaj 2500 rangerjev ali gozdarjev in vsled tega morajo priskočiti na pomoč renčarji, strojnik, kurjači, rovski in sekcijski formani in tako dalje.

Take novice so na dnevnem redu.

Za jugoslovanske diplome je nadve ponizevalno, ker ne zna jo z nikomur drugim barantati kot z albanskimi begi in spahiji.

Pa še to barantanje ponavadi izpade Albancev v prid.

Na zborovanju Lige narodov je naprimer navzoč tudi jugoslovanski zunanji minister Marinković.

O tem nismo doslej v listih čitali drugega kot da je prošel za besedo.

Ce je besedo dobil ali ne, pa počilo ne omenja.

Naročnica obnavlja naročnino in piše:

"Gospod Peter Zgaga!

Ali se še spominjate, ko sem v enkrat vprašal vprašate za svet, kaj naj storim, ko me je mož zapustil. Čakala sem in čakala, pa nisem dobita nobenega odgovora. O eni stvari sem pa prepričana: ko bi vas tak možki vprašal za svet, če bi ga žena zapustila, bi mu nasteli cele litanije nasvetov. Toda star pregor pravi: da vrana ne izkljuje vranici oči. Tako je tudi v tem slučaju. Pozdrav Mary".

Draga Mary!

Prav dobro se spominjam tistega vašega vprašanja, in na tem mestu vam povem, zakaj nisem odgovoril nanj. Ženski lahko svetuje v vsakem oziru, le takrat, ko izgubi mož ali ljubimeca, ki ni treba nič svetovati. Kajti vsaka sanja presneto dobro ve, kaj ji je treba storiti v takem slučaju. Vaše vprašanje je bilo tako kot če bi me vprašal navihani otrok, stojec pod polno jablano, kako se jabolka klesti. V vseh drugih ozirih sem vam pa vedno na razpolago.

Pozdrav!

Iz Bolgarske poročajo, da tam počoma gine denar.

Potem tak smo v Ameriki na slabšem kot so na Bolgarskem.

Pri tem gine z bliskovito nagle.

Suhaci dokazujejo blagor prehobicie z dejstvom, da je sedaj na ulicah dosti manj pijanih ljudi kot jih je bilo pred prohibicijo.

Res je, da ulicah j

Zagonetno, toda resnično.

Nevarno spremstvo.

Poroča Prosper Buranelli.

Detectiva Kane in Dietrich, čla- sta ga oba detektiva odvedla v na newyorške policije, soglašata v briwnico, da ga obrijejo. Iztrgal tem, da nista imela še nikdar po- se jima je in s svojima vkljeni- prej take izkušnje. Celih šest dni, ma rokama je skušal polastiti se ko je vozil parnik Leviathan iz britve. Nato sta rekla brivev, naj se posluži varnostne britve, kajti te bi rabil navadno britev, bi jet- zdržuena z neprstanim strahom in skrbi. Varovala sta ubupanega ci, obrnil glavo in gola britev bi jetnika pred smrto v najbolj raz- ličnih oblikah.

— Nikdar ga ne boste spravili živega v New York.

Na pomolu v Cherbourguru je francoski policijski uradnik sko- mignil z rameni, ko je izročil obe- ma Amerikancem majhnega, su- hega v temnopltega moža, koje- ga obrzane poteze so bile mrke in ki je bil močno vkljenen.

To svarilo ni padlo na nerodovit- na tla. Detectiva Kane in Dietrich sta se dobro zavedala kakovosti in slovesa svojega jetnika. Ta prit- likavi, črni in molčeči jetnik je bil naravnost čudovit dečko, skoro predmet legende.

Bil je Paul Camelieri, alias Jockey, eden širih banditov, ki so izvršili slavni Shattuck rop v New Yorku. On je bil odgovoren za zasnovanje okrutosti, ki je zna- čila ta zločin. Na njegovo pove- lje so ostali banditi, ki so ustra- hovali prebivalec Shattuckove hi- še, zapri starega bankirja, nje- govo ženo in šest služabnikov v naj- majhnu, hermetično zaprito vinski klet, v kateri bi vsi očividno umrli. Zrtvam pa je bila prihranjena ta strašna usoda, ker je gradilec vinske kleti pokazal bankirju dolgo operacijo, s pomočjo katere je bilo mogoče odpreti klet od zno- traj.

Jockey je pobegnil v Francijo stil svoje jamčino v New Yorku ter je bil aretiran tam po obupu in katerega so priveli nazaj iz nem odporu. Francoska policija je Ohio. Ta slučaj je bil poverjen spoznala v njem notoričnega apa- Mihuelu Fiaschetti, načelniku ita- ča ali pariškega bandita. Cameli- lijanskega oddelka.

— Mislim, da je bil to najbolj ter je bil rojen na otoku Malta — Več kot en ujeti zločinec se je vtopil, skočil skozi visoko okno ali pa planil v smrt iz hitre voze- če zeleniškega vlaka. Iznajd- ljevst zločinec v samomornil- maniji je naravnost fantastična.

Klasična primera za to je tra- govec z belimi sužnjami, ki je pu-

ter je bil aretiran tam po obupu in katerega so priveli nazaj iz nem odporu. Francoska policija je Ohio. Ta slučaj je bil poverjen spoznala v njem notoričnega apa- Mihuelu Fiaschetti, načelniku ita- ča ali pariškega bandita. Cameli- lijanskega oddelka.

— Ali je bil rojen na otoku Malta — Mislim, da je bil to najbolj ter se je oprijel karriere nasilnega obupenjetja, kar sem jih imel zločinec v Parizu, nakar je pre- kedaj v roki, — je izjavil Fiaschetti, stavljal svojo delavnost v New Yorku. — Ravno sem ga aretiral ter

V Parizu so ga držali strogo in govoril žnjim na policijski postaji, neprestano zastražene, da ga iz- Zel je poleg mene in ja sem ga- řoče oblastim Združenih držav, imel kritega z revoljerjem, kate- Enkrat se mu je posrečilo pobeg- rega sem držal v žepu: Prišla svati na naravnost nevrjeten način mimo nekega reservoarja. Bila je iz ječe, a so ga zopet ujeli. Prise- zima in voda v reservoarju je bi- gel je s fanatičnimi kletvicami, da la zamrnjenja. Reservoir je bil ho našel pot, da uniči samega se- obdan z zidom in na drugi strani, predno bo prišel v Tombs za- je bilo celih trideset čevljev do pore v New Yorku. Francoska po- lica

licija ga je stražila z največjo Jetnik je naenkrat planil z mo- previndnostjo ter je preprečila več je strani.

njegovih obupnih poskusov, da iz- — Nikdar me ne boste dobili živega, — je vskliknil.

Sedaj pa sta morala ta dva newyorška detektiva odvesti tega ter skočil navzdol. Sledil sem mu podivjanega človeka, ki je mislil ter videl, kako je udari ob led na samomor, preko oceana. Sploš- ter se vdrl. Upal je, da bo izginil no znano je v policijskih krogih, pod ledeno plasti ter utonil, da je potovanje na ladji skrajno. Napravil pa je skok z razprostr- mučen čas za može, ki stražijo na- pol blaznega jetnika.

Skušal bo skočiti neopažen daljno potapljanje ter podpirali preko krova, — sta si rekla de- njegovo glavo in ramena. V sro- tekiva ter ukrenila vse potrebno, da preprečiti vsak tak poskus.

Niti za trenutek tekom celih šestih dni niso bile oči vsaj enega detektivov obrnjene proč od jetnika. Strazila sta ga izme- noma po štiri ure, tekom katerih je bil eden ob teh detektivov vedno poleg zločineca. Ponoči sta ga vkljenila na rokah in nogah ter ga izmenoma stražila. Na temelju dol- gih policijskih izkušenj sta vede- la obo detektiva, da so zmožni ob- upni ljudje, tudi vkljenjeni, naj- bolj nevrjetnih činov, da pridejo do roba ladije ter skočijo od tam v more.

Preko dneva je bil Camelieri vkljenjen. Oba detektiva sta ga pi- tala ter mu dajala sandwiche. No- benega noža ali vilje ni smelo bi- ti v njegovih bližini in sploh no- bene stvari, ki bi mu mogla služi- ti kot orodje, da vprizori napad na samega sebe. Pazila sta celo to, da ne bo jetnik poskusil razbiti si glavo ob steno kabine.

Ko so bili na mestu drugi dan,

Pričetek velike izpremembe v industriji.

Piše Benjamin Stolberg.

Revolucija se kuha v svetu a- ci koncem konca ničesar drugega merskiškega dela. V svojih ciljih je naprodaj kot svoje delo. Bědasto to popolnoma komštruktivna, im- je domnevati, da bi si moglo or- tilgentna in izključno le miro- ganizirano delo ustvariti pošteno ljubljiva revolucija, ki se obra- pro- življenje s tem, da postopa in le- obrabljenemu in oguljenemu nuharu pri delu. Industrija ne le- stališču, ki je prevladovalo dose- že nikakih zlatih jaje. Mi mora- daj.

Tekom celih šestih desetletij se loga unije ni zmanjšali ali poce- je borilo delo ter se bordi še sedaj niti to delo, temveč zavarovati ga- za skrčenje delavnega dne od z- — Na drugi strani, neglede na re do mraka, do dela osmil ur in to, kako dobro, intelligentno in manj in dobesedno si je moralno trdo zaposleno je delo se služi le delo priborov vsako minuto na ka- enemu zlemu namenu, če je upra- zalen industrie. Izsililo je boljše va neuspešna, grabežljiva in tra- delavne pogoje z neprstanimi pasta. Uprava in delo sta medse- stavkami. Skoro celega pol stolet- bojno spojena. Kadar zajamčimo ja je bilo ameriško delo zaposle- mi produkcijo, dobimo tudi jan- no ne neizprosnim guerilla-voje- stva za intelligentno in pošcene u- jem proti kapitalu in v gotoven pravo. Za izvrševanje teh kontrak- pogledu tudi proti državi in to vo- tov imamo nepristranski arbitra- jevanje se je nazivalo "ekonom- ejski stroj, katerega podpirata sko akecijo".

Ta izvajanja ne pomenajo nik- ja sama, a prav tako malo biro- ke kritike, kajti le korak za ko- kratičen kot je sploh človeški mo- rakom je moglo delo doseći svoje goče. Nepristranski načelniki v pravice. Tekom vojne in od tedaj vsakem središču oblačilne indu- naprej pa so se završile v delu še strije niso omahljivi člani javno- druge stvari. Vse tej izpremembe sti, ki določajo o dobroti starega lahko stisnemu skupaj v naslednju, reka o fifty-fifty, temveč izvedeni- nepobitno dejstvo: — današnje ekonomi, ponavadi vsečiliški pro- delo je — v socijalnem, ekonom- fesorji, ki ukrepajo glede vsa- skem, političnem, civilnem in mo- koga posameznega slučaja ter za- ralnem oziru — preveč pomembno dobro oblačilne industriji.

v ameriškem življenju, da bi se — Delo se mora na intelligenten borilo naprej od dneva do dneva način zanimati za upravo. Tako je in od roke v usta. Do sedanega časa si je priborilo delo dosti prave, da lahko tudi prevzame pre- cejno mero dolžnosti. V veliko ziji. Jesti pa moramo vsaki dan v razočaranje nazadnjajšega bizne- sa zahteva delo nekaj več kot pu- vsakemu delavcu neprestare pod- faze o družabništvu dela in poro. Najbolj občutljivi izdelovalci bi radi štabilizirali krog bizne- sa, a to je težko kontrolirat, ker naprimer proklestvo oblačilne in- dustrije njen sezidski značaj. Ima- mo dve zaposleni in dve mrtvi se- zimi. Jesti pa moramo vsaki dan v letu. Vsaka industrija dolguje- se, da vse ostale nasprotinci, ki nekateri mu je najbolj nevaren maršal Čang Tso Ling, govoriti Mandžurije.

Čng Tso Ling je povsem ne- odvisen od predsednika republike: Njegovo bogastvo je toliko, da je leta 1922 na lastne stroške priplazil, vedno bližje in bližje in oboržal v združenih vojsko ti- soč vojakov; še sedaj nabira in oboržuje vojake, zdi se pa, da se

Zgodovina se ponavlja.

Sedaj Kitajska je skoraj ba- ta- ka kot je bila Italija v petnaj- stem stoletju. — Na Kitajskem so bili in so še sedaj navažnejši faktor roparji, katerim posebno Evropeji diše.

Na krovu parnika "Porthos", ki je te dni pripeljal v domovino slovitega letaleca Peletierja Doisy- ja, se je nehalj tudi zastopnik Francije v Pekingu. Feuriou, ki je podal poročevalcu pariškega "Matina" zanimive podrobnosti o položaju v sodobni Kitajski.

Situacija na Kitajskem, je dej- jal, spominja na las na Italijo XV. stoletja. V deželi divjajo notra- nji boji, ki jih vodijo generali, iz- šli iz revolucionarne armade. Vsak izmed teh generalov je postal neke vrste condottiere, ustvaril si je lastno vojsko in si podvijel kos dežele, v kateri vlada po- starh kitajskih metodah. Glava vseh teh condottierov je Tsao Koun, predsednik republike. V njem je reprezentirana vsa Kitaj- ska, toda samo navidez, kajti njegova moč je, čeprav obseg skoraj vso Kitajsko, izvzemši obro- ne province Mandžurije, samo na papirju.

Med njegovimi glavnimi na- sprotniki je treba omeniti v prv- vrsti starega revolucionarnega poglavarja Sun Yat Sena, ki je v posesti mesta Canton, nima pa več, kakor nekdaj, v svojih rokah vlad nad vso province. Tsao Koun upa, da se mu bo posrečilo s smrtno Sun Yat Sena združiti na svoji strani vse ostale nasprotinci, med katerimi mu je najbolj nevaren maršal Čang Tso Ling, govoriti Mandžurije.

Čng Tso Ling je povsem ne- odvisen od predsednika republike: Njegovo bogastvo je toliko, da je leta 1922 na lastne stroške priplazil, vedno bližje in bližje in oboržal v združenih vojsko ti- soč vojakov; še sedaj nabira in oboržuje vojake, zdi se pa, da se

ne namerava spustiti v novo voj- no v doseglo najvišje časti v drža- vi, marveč izgleda, da čaka le u- udne prilike, da bi postavili svo- jo armado na tehnicu v zameno za druge ugodnosti.

Važen faktor so bili na Kitaj- skem vedno in se še sedaj roparji, ki se v zadnjih letih še bolj raz- vili vsled nerdenih razmer v ar- madi, ker generali ne plačujejo redno svojega vojaštva. Zgodi se celo, da gredo odslovjeni vojaki med roparje, skušajoč na ta način doseči zopetni sprejem v voja- štvu. Ti roparji posebno radi za- lezujejo Evropeje, ki jih obdrže- kot tale, ter jih ne izroča prej, dokler ne dobi obljube, da bodo sprejeti v armado (katero, jim je vseeno). Vjetniki služijo roparjem kot izsiljevalno sredstvo. Ž njimi ne ravljajo baš slab, predvso- se jih tudi ne godi, ker morajo uživati samo kitajsko hrano, ki evropskemu želodu ne prija po- seben med svojimi.

Za izvrstno postrežbo in naj- boljšo zabavo bo skrbel nalašč za- ta izvoljeni odbor. Na veselo svidet!

NAZNANIL. Slovensko Samostojno Bolniško Podporno Društvo za Greater New York in okolici priredil dne 25. oktobra zanimivo zabavo v Arlington-Hall na osmi cesti med 2. in 3. Ave., New York, N. Y.

Ta prireditev bo nekaj novega za našo naselbino; poleg izvrstne slovenske godbe bo igral pri očetih naš rojak France Lovšin na har- moniku in če bo treba tudi pri raz- porokah.

Rojaki in posebno pa rojakinja, udeležite se tega plesa v narodnih nošah, ker le na ta način bo **Kmeč- ki ples** popolen. — Vsi oni, ki ste že udeležili naših prireditev, pojasmite svojim znancem in pri- jateljem, da so bile naše zabave vedno dobro obiskane in da je nekaj vredno sredstvo. Ž njimi ne ravljajo baš slab, predvso- se jih tudi ne godi, ker morajo uživati samo kitajsko hrano, ki evropskemu želodu ne prija po- seben med svojimi.

Za izvrstno postrežbo in naj- boljšo zabavo bo skrbel nalašč za- ta izvoljeni odbor.

Veselični odbor. (6x 9, 11, 14, 16, 21, 23.)

Drganje vedno pomaga!
Ne zanajte se na mastna mazila, ko v resnici potrebuje liniment!

Reg. U. S. PAT. OFF. Pat. Oz.
PAINT & VARNISH

je bil vedno dobro sdravilo. To je naj- finiji in najbolj zanesljiv liniment, ki ga morete kupiti za denar. Ni prieten, če nimam ANCHOR znamke.

104-14 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

'GLAS NARODA', THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga.

Vsebuje 300 strani ----- 1.50

Nova velika sanjska knjiga ----- 90

Sanjska knjiga, srednja ----- 35

Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar ----- 75

Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Na- vodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila.

Trdo vezana ----- 1.45

Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnicu, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljan. Trdo v platno vezana ----- 1.50

Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek ----- 1.

Na kravilih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnimi pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918. ----- 1.25

Stobinson, povest ----- 65

Sin medvedjega lovca. Potopisni roman ----- 80

Rinaldo Rinaldini ----- 50

Sveta Genovefa ----- 50

Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ----- 25

Hitr računar ali Praktični računar ----- 75

Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano 5.

Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano ----- 3.

Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi ----- 90

Pesmarica Glazbene Matice. Zbori za štiri moške gla- sove. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pes

MORSKI JASTREB.

Spiral Ezael Sabatini. — Za G. N. priredil G. F.

91

(Nadaljevanje.)

Šestindvasejto poglavje.

S O D B A .

Cela družba se je hitro napotila v kabino spodaj. Zadnji je prisel Sir Oliver, med svojimi stražniki. Zbrali so se krog nizkega ležišča, na katerem je ležal Lionel, svincenega obraza in izgubljenih, steklenih oči.

Sir John je pohitel k njemu, poklepnil ob posteljo ter položil roko krog tlinika Lionelu ter ga počasi dvignil tako, da je počival na njegovih prsih.

— Lionel, — je vzkliknil pretresljivo. Nato, kot da bodo misli na osvoeto osladile zadnje trenutke prijatelja, je dostavil: — Imamo lopova trdno zvezanega.

Zelo počasi in z očividnim naporom, — je obrnil Lionel svojo glavo na desno in njegove medle oči so motrile vrste nih, ki so stali krog njega.

— Oliver! — je rekel hripavo. — Kje je Oliver?

— Ni se ti treba vznemirjati, — je rekel Sir John, a Lionel ga je prekinil:

— Čakajte, — je ukazal z močnejšim glasom. — Ali je Oliver varen?

— Tukaj sem, — je rekel Oliver s svojim globokim glasom in oni, ki so stali med njim in bratom, so stopili na stran.

Lionel je zrl nanj za trenutek, a nato omahnil nazaj na prsi Sir Johna.

— Bog je bil usmiljen z menoj, grešnikom, — je rekel. — Dal mi je sredstva, da popravim, čeprav pozno. — Zopet se je vzravnal, iztegnil roko proti Oliverju ter zakričal proseče: — Noll! Brat moj! Odusti!

Sir Oliver je stopil naprej, ne da bi ga kdo oviral, še vedno pojezan na hrbitu ter stal tako pred svojim bratom, kot gora. Njegov obraz je bil resen.

— Kaj prosiš, da naj ti odpustum? — je vprašal.

Lionel se je boril za odgovor ter omahnil nazaj. Na ustnieah so se pokazala rdeče pene.

— Govori za božjo voljo! — ga je pozivljala Rozamunda z druge strani.

Lionel je zrl nanjo ter se medlo nasmehnil.

— Ne bo se, — je šepetal. — Govoril bom. Bog me je ohranil v ta namen. Umaknil svojo roko, Killigrew. Jaz sem ... najpodlejši človek na svetu. Jaz ... sem ubil Petra Godolphina.

— Moj Bog, — je vzkliknil Sir John in Lord Henry je potegnil vase sapo, v nemadnem spoznanju.

— To pa ni moj greh, — je nadaljeval Lionel. — V tem ni bilo nobenega greha. Borila sva se in v samo-obrambi sem ga ubil. Moj greh je prišel pozneje.

— Ko je padel sum na Oliverja, sem ga podpihal ... Oliver je vedel, da sem jaz usmrtil Petra ter je molčal, da me ščiti. Bal sem se, da bo kljub vsemu prišla resnica na dan ... in bil sem ... ljubezen ... men nanj ... in vsled tega sem ga dal odvesti, da ga prodajo.

Njegov pojemanje, — je izgnabil v molk. Stresel je ga je kašel in rdeče pene na njegovih ustnieah so postale obilnješje. Zopet pa se je pomiril ter ležal mirno, držeč roko na prsih.

— Povej jim, — je rekla Rozamunda, v svojem obupnem boju za življenje Oliverja. Njen duh je bil miren ter se je pečal izključno le z bistvenimi stvarmi. — Povej jim ime moža, katerega si najel, da ga odvede.

— Jasper Leigh, kapitan jadernice "Swallow", — je odgovoril, nakar je vrgla Rozamunda na Lorda Henry-ja pogled zmagovalja, čeprav je bilo njen lice bledo ter sta se njeni ustnici tresli.

Obrnila se je zopet proti umirajočemu, skoro brezobzirna v svojem sklepku, da izvabi bistveno resnico iz njega, predno bi za vedno umolknih.

— Povej jim, — ga je prosila, — v kakšnih okoliščinah te je Sir Oliver včeraj zvečer poslal na "Silver Heron".

— Ne, ni ga treba mučiti, — se je vmešal Lord Henry. — Povedal je že dosti. Naj nam Bog odpusti našo slepoto, Killigrew.

Sir John je molče sklonil glavo nad Lionelom.

— Ali ste vi, Sir John, — je vprašal umirajoči. — Kaj? Še vedno tam? Ha! Skoro se je zasmjal, a takoj prenehal. — Odhajam, — je narmral in zopet je postal njegov glas močnejši, pokoreč se zadnjemu zaletu pojemanje, — Noll, jaz odhajam ... Popravil sem ... kot sem pač mogel. Daj mi ... daj mi svojo roko.

Hropic je iztegnil svojo lastno.

— Dal bi ti jo že davno, a moji roki sta zvezani, — je vzkliknil Oliver strastno. Nato pa je uporabil vso svojo ogromno moč ter raztrgal vezi kot da so nitka. Prijel je iztegnjeno roko svojega brata ter se spustil poleg njega na kolena. — Lionel ... dečko! — je vzkliknil. Bilo je kot da je vse, kar se je pripetilo v zadnjih petih letih, izbrisano. Njegovo neizprosno sovraštvo do polbrata, paleča zavest krive, nenasilitilni pohlek po osveti, — vse to je bilo v trenutku mrtvo, pokopano in pozabljeno. Še več. Bilo je kot da se ni sploh nikdar pripetilo. Lionel je bil v tem trenutku zopet slaboten, lep in ljubljene bratec, katerega je ščitil in varoval in za katerega je — ko je prišla uodepolna ura, — žrtvoval svoje dobro ime, žensko, katero je ljubil ter stavljal v nevarnost celo svoje lastno življenje.

— Lionel, dečko! — To je bilo vse, kar je mogel reči za trenutek. — Nato pa je nadaljeval: — Ubogi dečko! — ter dostavil: — Skušjava je bila premočna zate.

Posegel je po drugi bledi roki ter držal tesno stisnjeni v svoji lastni.

Skozi okroglo okno kabine se je splazil v istem trenutku solnični žarek proti obrazu umirajočega moža. Blesk, ki se je razprostrel sedaj po tem obrazu pa je bil notranjega izvora. Slabotno je vrnil oprijem bratove roke.

— Oliver, Oliver! — je šepetal. — Ni ga febi sličnega! Vedno sem vedel, da si ti tako plemenit kot sem jaz podel. Ali sem povedal dosti, da te ne bo zadealo nič hudega? Povejte, če bo sedaj varen? — je rekel proti drugim.

— Varen bo, — je rekel Lord Henry odločno. — Dam ti svojo besedo.

— Dobro. Kar je bilo, je bilo. Bodočnost je v tvojih rokah, Oliver. Bog naj jo blagoslov.

Izgledalo je kot da umira, a se je zopet ojunačil. Zamišljeno se je nasmenil, kajti njegov duh je že odhajal na dolgo potovanje.

— To je bil dolgo plavanje včeraj zvečer, — najdalje kar sem jih kedaj storil. Iz Penarow do Trefusis, — lepo, dolgo plavanje. Bil pa si to z menoj, Noll. Če bi jaz opesal ... bi se lahko zanesel na ... Še vedno me mrazi, kajti bilo je mraz ... mraz ... uh!

Stresel se je ter obležal mirno.

Nežno ga je položil Sir John na posteljo. Na drugi strani postelje je padla Rozamunda na kolena ter pokrila z rokama svoje lice, dočim je na drugi strani klečal Sir Oliver ter še vedno stiskal v svojih rokah hladni roki zamrlega.

Sledil je daljši molk. S težkim vdihom pa je nato Sir Oliver prekrižal roki Lionelu na prsih ter se počasi in s težavo dvignil na noge.

Ostali so očvidno smatrali to za signal. Vse je kazalo, da so le čakali molč in tiko iz spoščevanja do Oliverja. Lord Henry je stopil k Rozamundi ter se nežno dotaknil z roko njene rame. Vstala je ter odšla ven z drugimi. Ostal je le še zdravnik.

Zunaj, v solnčnem svitu, so se ustavili. Sir John je stal s sklojenjo glavo ter povečanimi rameni, zroč na beli krov. Skoro boječe — cesar ni še nikdar prevej noben človek v tem držnem človeku — se je ozrl na Sir Oliverja.

— Bil je moj prijatelj, — je rekel turohno, kot da se hoče opravičiti ter pojasniti svoj položaj, — in ... ljubezen do njega ... me je zvodila na napačno pot.

— Bil je moj brat, — je odvrnil Sir Oliver slovesno. — Naj v Bogu počiva!

Sir Oliver, v nenadnem sklepku, se je vzravnal, kot da hoče z dostopanjem sprejeti ukor, katerega je pričakoval.

— Gospod, ali ste v svoji velikodušnosti zmožni odpustiti mi? — je vprašal in njegove besede so zvenele skoro izzivalno.

Mleč je iztegnil Sir Oliver svojo roko, Sir John jo je poželjivo prijet.

— Zopet bova soseda, — je rekel, — in dam vam svojo častno besedo, da bom skušal biti bolj prijateljski kot sem bil v preteklosti.

— Potem, gospodje, — je rekel Sir Oliver, ter zrl izmenoma na Lorda Henryja in Sir Johna, — naj domnevam, da nisem več jetnik!

— Mirno se lahko vrnete z nami v Anglijo, Sir Oliver, — je reklo njegovo lordstvo. — Kraljica bo čula vašo povest in imamo tudi Jasper Leigha, da jo potrdi, če bi bilo treba in jaz sam bom jamel za vašo popolno rehabilitacijo. Smatratje me svojim prijateljem, Sir Oliver, prosim vas.

Dal mu je roko ter se nato obrnil proti drugim.

— Pojdimo, gospodje, — je rekel. — Mislim, da imamo dolžnosti drugod.

Odšli so teh pustili Oliverja in Rozamundo sama. Dolgo časa sta zrla drug na drugega. Toliko je bilo treba povediti, toliko vprašati, toliko pojasniti, da ni nikdo vedel, s kakšnimi besedami naj prične. Nato pa je Rozamunda naenkrat stopila proti njemu ter iztegnila roki.

— O, drage moj! — je vzkliknila — in to je, koncem konec, prece pomenjalo.

Dva radovodna mornarja, ki sta postopala po srednjem krovu ter kukala skozi zvitja jadra, sta videla z ogorčenjem lady iz Dolphin Courta v objemu bosopetega sledilca Mohameda.

(K O N E C .)

Iz zgodovine smeja.

Ljudje se niso vedno enako smejni. — Nekoč je moral človek, ki se je smejal, prosiť cerkev za odpustke. — Strokovnjaki pravijo, da se gospoda drugače semeje, kot navadni ljudje.

Dasi imamo o dobrih starih časih prav malo zanesljivih podatkov, vendarle lahko rečemo, da se medsebojni odnosaži duševnih lastnosti v glavnem niso izpremljeni. Ljudje so bili vedno več ali manj takšni, kakršni so dandanes. Smejni so se pa menda vedno radi. Smejni spada v ostale med tista duševna svojstva, ki ločijo človeka od živali. Živali se ne smejo, in opice, katera smatramo navadno za nekako rezervirano. Glasen sme in široko odprta usta kakor tudi oči, iz katerih govoriti vesela duša, je smatrala tedanja gospoda za znak slabe vzgoje.

med smehom in smehom razlikuje. Gospoda se je smejal drugače kakor ljudstvo. Ostatovi kmetje se smejejo gromko, pri njihovem smeju sodelujejo nos, brada, oči, skratak vse. Gospoda pa se semeje nekako rezervirano. Glasen sme in široko odprta usta kakor tudi oči, iz katerih govoriti vesela duša, je smatrala tedanja gospoda za znak slabe vzgoje.

Moderni topomer.

V zdravilstvu je zadnji čas uveden nov topomer, ki se tako razlikuje od topomera, ki je bil doslej v rabi. To je preprost električni aparat, na katerem se kaže vsaka še tako neznačna izpremljena temperatura bolnega človeka. Novi topomer ima že zato večji pomen kakor dosedanj, ker bolnika prav nič ne moti in celo med njegovim spanjem lahko merimo

ROYAL MAIL

Naravnost v Cherbourg in Hamburg.

PRIPRAVNE ZVEZE Z JUGOSLAVIJO.

Pravna kabine — laborna kabina. Ulijudna posreba.

ORDUNA ..... 18. okt. 9. dec.

ORBITA ..... 25. okt.

ORIO ..... 26. nov.

OHIO ..... 31. dec.

Za informacije vprašajte svojega lokalnega agenta ali pa

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.

Sanderson & Son, Inc. Agents
26 Broadway New York City

njegovo temperature. Stopinjo

temperature kaže majhna spirala

z platine, ki premaša rastotočno vročino ali njenem pojemjanju na pa-

pinski trak. Z drobno vrvico spoji

lahko bolnikovo posteljo z

zdravnikovo sebo in če nastane sil-

no nagla izpremembra, začne aparat

v tistem hipu zvoniti.

ELEKTRIČNA RAZSTAVA.

Dne 15. oktobra bo otvorjena v

Grad Central Palace električna

razstava United Electric Light and

Power Company. V dvorani, na-

menjeni za razstavo vlada mrljic

ni vrnjen. Najbolj so se pri tem

odlikovali delave, ki so v sedmih

dneh postavili krasno hišo, opremljeno

z vsemi potrebnimi električni

napravami. Hiša ima dvoje

nadstropij in podstropje. V nji je

je vse, kar zahteva moderni ameri-

ški dom.

Kdor bo obiskal razstavo, se bo

lahko na svoje lastne oči prepri-

čal, kako je napredovala tehnika

in kake uspehe je dosegla zna-